

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 244/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **OTK – SLOVAKIA, s. r. o.**, Černyševského 10, Bratislava, IČO 36 326 291, zastúpeného advokátom Mgr. Dávidom Štefankom, Povožnícka 18, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Co 128/2018-236 z 30. mája 2019 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 119/2020 z 27. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutých rozhodnutí vyplýva nasledovný stav veci: Sťažovateľ sa podanou žalobou domáhal proti žalovanej Slovenskej republike zaplatenia sumy 755 353,50 eur z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) na tom skutkovom základe, že si ako platiteľ dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) uplatnil nadmerný odpočet DPH za zdaňovacie obdobie júl 2013 v sume 77 697,88 eur. Daňový úrad Žilina (ďalej len „daňový úrad“) po vykonaní kontroly vydal protokol so záverom, že sťažovateľovi nevznikol nárok na nadmerný odpočet DPH, keď mu vznikla daňová povinnosť

v sume 22,12 eur. Správca dane vydal následne 10. októbra 2014 rozhodnutie č. 9501401/5/4586201/2014 (ďalej len „rozhodnutie daňového úradu“), ktorým mu za zdaňovacie obdobie júl 2013 nepriznal nadmerný odpočet DPH v sume 77 697,88 eur a vyrubil mu vlastnú daňovú povinnosť na DPH v sume 22,12 eur. Sťažovateľovi na základe uvedeného rozhodnutia vznikla povinnosť zaplatiť rozdiel dane na úhradu v sume 94,10 eur. Na základe odvolania sťažovateľa Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) rozhodnutím č. 1100308/1/7802/2015 z 8. januára 2015 zrušilo rozhodnutie daňového úradu z 10. októbra 2014 a vec mu vrátilo na ďalšie konanie a rozhodnutie. Následne daňový úrad rozhodol, že rozdiel DPH za zdaňovacie obdobie júl 2013 je 0 eur, a priznal sťažovateľovi nadmerný odpočet DPH v sume 77 697,88 eura. Vychádzajúc z týchto skutočností, bol sťažovateľ toho názoru, že v dôsledku nezákonného postupu a rozhodnutia daňového úradu z 10. októbra 2014 mu bol neoprávnene zadržaný nadmerný odpočet DPH a on stratil možnosť disponovať s týmito finančnými prostriedkami, čo malo za následok vznik škody, ktorej výšku ustálil sumou 755 353,50 eur, vychádzajúc pritom zo znaleckého posudku č. 02/2015 znalkyne v odbore ekonómia a manažment [REDACTED].

3. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 25 C 12/2016-209 z 8. januára 2018 žalobu sťažovateľa zamietol s odôvodnením, že sťažovateľ v konaní nepreukázal splnenie predpokladov zodpovednosti žalovanej za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., keď nepreukázal existenciu nezákonného rozhodnutia ani nesprávneho úradného postupu orgánov finančnej správy, v príčinnej súvislosti s ktorými si uplatňoval nárok na náhradu škody. Rozhodnutie daňového úradu z 10. októbra 2014, ktoré sťažovateľ označil za nezákonné, bolo vydané v daňovom konaní ako rozhodnutie prvostupňové, ktorým došlo k vyrubeniu rozdielu dane, nepriznaniu nadmerného odpočtu DPH a vyrubeniu vlastnej daňovej povinnosti sťažovateľovi. Toto rozhodnutie sťažovateľ napadol odvolaním ako riadnym opravným prostriedkom v daňovom konaní, o ktorom finančné riaditeľstvo rozhodlo 8. januára 2015 tak, že rozhodnutie daňového úradu z 10. októbra 2014 zrušilo a vec vrátilo na ďalšie konanie. Finančné riaditeľstvo teda zrušilo rozhodnutie daňového úradu v rámci konania o riadnom opravnom prostriedku, t. j. zrušilo neprávoplatné rozhodnutie prvostupňového finančného orgánu, ktoré tak nemalo charakter nezákonného rozhodnutia v zmysle § 6 ods. 1 prvej vety zákona č. 514/2003 Z. z., keďže nikdy nenadobudlo právoplatnosť. Okresný súd súčasne konštatoval, že označené rozhodnutie správcu dane nemohol považovať ani za rozhodnutie v zmysle § 6 ods. 3 prvej vety zákona č. 514/2003 Z. z., ktoré predstavuje výnimku z ustanovenia odseku 1 citovaného zákona, pretože nebolo predbežne vykonateľné.

4. Na základe odvolania podaného sťažovateľom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom č. k. 3 Co 128/2018-236 z 30. mája 2019 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny s odôvodnením, že súd prvej inštancie dospel vykonaným dokazovaním ku správnym skutkovým zisteniam, ktoré následne správne posúdil po právnej stránke, uzavrúc, že sťažovateľ v konaní nepreukázal splnenie predpokladov zodpovednosti žalovanej za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

5. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 4 Cdo 119/2020 z 27. októbra 2021 odmietol podľa § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

II. Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutým rozhodnutiam podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Súdny všetkých troch stupňov vec nesprávne právne posúdili, keď sťažovateľovi nepriznali právo na náhradu škody spôsobenej vydaním nezákonného rozhodnutia daňového úradu. Sťažovateľ v tomto smere preukázal naplnenie všetkých prvkov skutkovej podstaty, ktorých naplnenie má za následok vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Je presvedčený, že rozhodnutie daňového úradu bolo rozhodnutím nezákonným, keďže bolo na základe sťažovateľom podaného odvolania zrušené rozhodnutím finančného riaditeľstva pre jeho nezákonnosť. Zároveň zastáva názor, že v jeho veci sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, za existencie ktorých môže byť spôsobená škoda aj neprávoplatným rozhodnutím orgánu štátu. Na základe uvedenej argumentácie došlo podľa sťažovateľa k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, „*keď súdy spravodlivo jeho vec neprejednali*“. V tejto súvislosti dodáva, že „*Je nepísaným pravidlom, že súdy pri náhradách škody smerujúcich voči štátu uprednostňujú štátny záujem*“.

b) Namietané porušenie čl. 1 dodatkového protokolu sťažovateľ odvodzuje od možného výsledku konania o nároku na náhradu škody, keď podľa jeho názoru spôsobením škody orgánom štátu, ktorá nebola sťažovateľovi uhradená, došlo k porušeniu práva na pokojné užívanie majetku. Sťažovateľ tvrdí, že napadnuté rozhodnutia sú založené na príliš formalistickom výklade práva.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej správy podľa čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny, ako aj práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia nároku sťažovateľa na náhradu škody nezákonným rozhodnutím daňového úradu.

III.1. K napadnutému rozsudku krajského súdu:

8. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve.

9. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

10. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti napadnutému rozsudku krajského súdu z 30. mája 2019 dovolanie, o ktorej bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd prostredníctvom, ktorý v prípade zistenia zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa rozsudkom krajského súdu bol zároveň povinný týmto právam alebo slobodám poskytnúť ochranu. Je tak naplnená ústavná podmienka pre uplatnenie princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorá ústavnému súdu odníma právomoc konať a rozhodovať o ochrane označených základných práv ústavou, základných práv a slobôd listinou i práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom.

11. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

12. Keďže sťažovateľ odvodzuje porušenie svojho základného práva vlastníť majetok od tvrdenej nesprávnosti napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorá z hľadiska už označených práv nebola ústavným súdom identifikovaná, nie je opodstatneným ani tvrdý zásah do majetkovej sféry sťažovateľa. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v časti tvrdeného porušenia práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu:

13. Čo sa týka napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ neuvádza vo svojej ústavnej sťažnosti žiadnu argumentáciu, ktorou by z ústavnoprávneho hľadiska namietal porušenie jeho konkrétnych práv garantovaných ústavou, listinou, dohovorom, resp. dodatkovým protokolom právnymi závermi najvyššieho súdu, v zmysle ktorých odmietol sťažovateľom podané dovolanie z dôvodu, že sťažovateľ nevymedzil dovolacie dôvody spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP [§ 447 písm. f) CSP]. Inak povedané, sťažovateľ síce v petite ústavnej sťažnosti označil konkrétne články ústavy, listiny, dohovoru a dodatkového protokolu, ktoré mali byť napadnutým uznesením najvyššieho súdu porušené, avšak v obsahu ústavnej sťažnosti neuvádza argumentáciu alebo odôvodnenie (konkrétne skutkové a právne dôvody) jeho názoru o porušení označených práv [požiadavka plynúca z čl. 127 ústavy a § 43 ods. 1 a § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde]. Úplná absencia odôvodnenia tak zabraňuje ústavnému súdu posúdiť opodstatnenosť ústavnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu a možnosť jej prijatia v tejto časti na ďalšie konanie. Ani pri maximalizácii materiálneho prístupu

ústavného súdu k podanej ústavnej sťažnosti a jej obsahu nevie ústavný súd ani čiastkovo z obsahu ústavnej sťažnosti vypozerovať argumenty sťažovateľa ústavno-relevantne odôvodňujúce tvrdenie o porušení označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

14. Vzhľadom na uvedené ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietol ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu pre nespĺnenie zákonom predpísaných náležitostí.

15. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu